

Weg met de CITO eindtoets.

Het is merkwaardig dat een overheid die zo voor deregulatie is, het basisonderwijs steeds meer in een ijzeren greep probeert te krijgen.

Pier Bergsma

Niet lang geleden was er commotie over de vragen van de CITO eindtoets die op Marktplaats te koop werden aangeboden. Maar het is nog veel erger. Wie op Google "CITO eindtoets" intypt, krijgt bovenaan zes verwijzingen naar toetstrainingen die beloven dat ze het kind met de toets vertrouwd zullen maken. De werkelijke reden is om de kassa te laten rinkelen door ouders zo gek te krijgen hun kind zo'n training te laten volgen. Wie weet komt dan toch een verwijzing naar een hoger schooltype in zicht. Ook basisscholen weten hoe ze de scores van hun leerlingen moeten beïnvloeden. Bijvoorbeeld door al maanden van te voren met de kinderen de stof eindeloos te herhalen. Dat lijkt een overbodige en nutteloze activiteit, maar bij een school met een zwakke populatie is de verleiding groot en te meer wanneer de onderwijsinspectie heeft vastgesteld dat de leeropbrengsten onder de maat zijn.

Het ministerie van onderwijs heeft besloten om de eindtoets vanaf volgend jaar te verschuiven naar de periode tussen half april en half mei en verplicht te stellen. Dan kunnen scholen langer werken aan taal en rekenen in plaats van hun tijd te verprutsen met uitstapjes en musicals. De aansluiting met het voortgezet onderwijs zal daardoor soepeler verlopen. Bovendien komen scholen dan niet meer in de verleiding om hun advies voor het voortgezet onderwijs te laten afhangen van de eindtoets. Immers de aanmelding voor het vervolgonderwijs is al de deur uit. Het lijken op het eerste gezicht aardige argumenten.

Toch hebben ze een hoog kletsboek gehalte. Ten eerste gaan kinderen binnen het basisonderwijs minimaal tweeënzeventig maanden naar school. Die paar maanden langer taal en rekenen maken niet uit, zeker niet als we er van uitgaan dat scholen ook na de eindtoets echt wel iets anders doen dan uitstapjes en musical. Een ander bezwaar is dat de advisering problematisch kan worden. Wat te doen wanneer de eindtoets sterk afwijkt van het al gegeven schooladvies. Dat is niet denkbeeldig, zeker niet bij die kinderen die nog maanden lang onder druk van hun ouders trainingen hebben gevolgd en toetsen hebben geoefend.

Het beste zou zijn de hele eindtoets af te schaffen. De basisschool heeft het kind minstens acht jaar gevolgd en er zijn genoeg andere toetsgegevens. Dat is voldoende voor een overwogen schooladvies. In een internetconsultatie van het ministerie over de nieuwe opzet werd ook gevraagd naar de mening over een verplichte begintoets. Dan kun je vaststellen wat het kind in de tussentijdse periode heeft geleerd en op basis daarvan vaststellen hoe goed een school is. Dat idee is nog dwazer dan het eerste. Er zijn te veel invloeden die scholen helemaal niet in de hand hebben om over de toegevoegde waarde door de school iets verstandigs te kunnen zeggen. Het is bovendien merkwaardig dat een overheid die zo sterk voor deregulatie is, het basisonderwijs in een ijzeren greep probeert te krijgen. De voorgestelde maatregelen bedreigen niet alleen de kwaliteit van het onderwijs, maar nog meer de ontwikkeling van onze schoolkinderen.

Namens de actiegroep "Red het basisonderwijs": Ad Boes, Pier Bergsma, Herman Godlieb en Henk van der Weijden.